

mint nagystíli hangversenyékesnő ragyogtatja művészetét. Egy humoros és élvezetes operettben többek közt nagyobb szerepet kreál *Pálma Tusi* naiva is. Föllépnek *Solymosy Sándor*, *Szathmáry Árpád* (első-rangu kabaré művészek!), *Mihó László*, aki főként a leányok számára válogatta meg a műsorát, de föllép az országosan kitűnő nevű *Békefi Lajos* is, aki egymaga is sok embert vonz nagyszámu hívei közül. A műsorban tevékeny részt vesznek *Ferenczi Frigyes* fő-

rendező, *Müller Mátyás* és *Csomafai Sándor* színházi karmesterek. Megjegyezzük, hogy az itt felsorolt urak és hölgyek *valamennyien fellépnek* s egyetlen egy sem marad el. És még több művész és művésznő is felép, akiknek nevét meglepetésül tartogatja a rendezőség.

A Tiszában rendezendő fényes mulatság este kilenc órakor kezdődik és állítólag új esztendő első 24 órájában egyhuzamban fog tartani. Na majd meglátjuk...

azaz jogokhoz jut és általuk kiszabadulhat belőle minden, lelki, testi aberrációkra kárhoztatott erő, azt az emberiség fejlődése megérzi?

Ez a kérdés, hogy emberi jogaihoz jusszon a nő: közjogi és magánjogi tényezővé válhasson, ez egyszerű erkérdés, hatalmi kérdés és itt nem sokat jelent egyesek, osztályok, kormányok és törvényhozó testületek elvi álláspontja. A fejlődés útjának külön törvényei vannak, nem azonosak a törvénytgyártó férfiakéival. És ezek a törvények erősebbek is azoknál. Társadalmi szükségesség, hogy a nőmozgalom és minden, ami vele összefügg, felmerüljön. El kellett jönnie és ahogy eljött, a megoldásához szükséges eszközöket is adni fogja, mert a társadalmi evolúciók nagy felvonásaiban — és ez van olyan jelentős, mint a francia forradalom — nem emberi mesterkedések döntenek.

Ez a fegyver nem szentimentális fegyver, részvét és szánalomkeltés az elnyomott nemmel szemben, sem a szép és meggyőző beszédek cifra sora: üres és kápráztató öltöny, mely pillanatra elkábit. Az ellenfél táborában amugy is veszedelmesen hajlandó mindenben egyetérteni velünk és igen kegyesen megengedi a női mozgolódást, — amíg csak a szóval illethető és az ennek megfelelő gyöngeséget képviseli. Mindez a nyílt érdeklennét ügyes takarója és a döntő szembekerülést elodázza. Minden jogot elismer a férfi, míg csupán elismerésről van szó, de semmit sem ad meg, ha adni kell. De hogyan is jutunk ahhoz, hogy kapjuk, ami megillet, egészen ősi jogon?

Nincs ember, aki a maga érdekei ellen cselekedne. A XX. század kenyér-, tőke- és nyers erőharcába sehogy sem illik a modern Don Kibóték maguk-megtagadó eszmeharca. Emberileg hihetetlen, hogy idegen segítséggel, férfítamasszal jussunk valamihez.

Tehát mi lehet a célhoz vezető mód? Nagytömegű szervezkedés; erős, biztos összetartás; fanatikus közösségérzés: szolidaritás; a legszebb jelszó jelvényül: ami asszonytáplálék fáj, nekem is fáj. Ezen az alapon jöhet az egyetlen célravezető mód: a harc.

A nőnek gazdasági önállóságra és ezáltal általában önállóságra, szabadságra és társadalmi tényezővé válásra való törekvése két áramlatot teremtett: a polgári és a proletár nőmozgalmat. Ez a szakadás az elnyomás különböző nemétől származik, mely alatt a nő áll. A polgári nőmozgalom főleg a férfi ellen irányul, ki tulajdonképeni gazdasági ellenfele szabad fejlődésének. A proletár nő azonban a kapitalizmusban látja fejlődésének akadályát és úgy véli, hogy a proletártársadalom osztályérdeke a nő nemi érdeke elé helyezendő.

A két áramlat hova-tovább egyesül a nagyobb erő kifejtés céljából és pl. finnországban erősen segítették egymást a politikai jogok kivívásában. Nálunk szerencsés és örövendetes a szegedi feminista törekvések uralkodó tendenciája: az együttes küzdelem jegyében való megindulás.

FISCHHOF ÁGOTA:

Igen tisztelt Szerkesztő ur, fölszólítására örömmel válaszolok. A nők jogáért megindult mozgalmak mind szélesebb körben terjeszkednek, ezért előttem egész természetes, hogy a szegedi nők is aktív munkát akarnak kifejtetni. Több öntudatos és agilis nő él Szegeden, mint a férfiak hiszik és tudják és persze világos, hogy ezek is részt kívánnak a szociális haladást előmozdító munkából. Tulajdonképen ennek az egyesületnek régen fenn kellene állania itt, mert ebből a mozgalmából mindenkinek csak nye-

Feminista élet Szegeden.

Nyilatkozatok a programról.

(Saját tudósítónktól.) Előkelő és szép asszonyok és leányok nyilatkozatai következnek itt a feminizmus problémájáról. A harcnak, mely e kérdés körül vívódik, azoknak a tán csekélyke erejű, de mindenestre szerény és készséges eszközöknek, melyekkel a szerintünk kevés agresszivitású és fölényesen jogos küzdelemhez csatlakozunk, nem szeretnénk polgári banalitásokkal ütni meg a nagy dobót. A bevezető bókokat tehát, amelyek talán nem is bók, úgy vegye mindenki, hogy ezzel a kitűnő cégérrel akarjuk becsalogatni a pasasokat a feminizmus boltjába. Hogy így van, mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy „az előkelő és szép asszonyok és leányok” nyilatkozatai közé „zord” férfié is csuszott, aki lehet előkelő is, szép is, de — ugy-e bár — még sem nő.

A feminizmus mellett való hitvallásunkról mi már tanuságot tettünk. Hívei, sőt harcos katonái vagyunk a progresszív munka minden fázisában. A szegedi alakulás részleteit ismeri a közönség a *Délmagyarország* hasábjairól. Az itt következő nyilatkozatok pedig megvilágítják, hogy eszméi diadaláért milyen programmal indul a harcba a szegedi egyesület.

A feminizmus kérdéséről, a szegedi feminista egyesület programjáról és jövőjéről fölkerésünkre a következő nyilatkozatok érkeztek be hozzánk:

Dr. APOR ANNA:

Véleményem a „Szegeden megújuló feminista mozgalomról” a lehető legjobb és biztos jövőt jósolok annak.

Kérdés azonban a mozgalom jelen stádiumában, hogy a „megújuló mozgalom” valóban feminista mozgalomnak minősíthetjük-e? Véleményem szerint még nem, mert a szervező hölgyek nemeslelkűsége és altruista gondolkodásmódja túlságosan előtérbe állítja az emberbaráti és közjóléti eszméket, ami pedig bármely „jótekonny nőegyesületnek” is célja lehet. Ellenben nem hangsúlyozta és domborította ki — eddig — elég határozottan egy par excellence „feminista egyesület” speciális föladatát és programját: a tulajdonképeni nőmozgalom kérdését,

mely a nőknek minden téren való egyenjogúsításáért, elnyomott helyzetéből való felszabadításáért, az egyenlő kötelességeknek megfelelő egyenlő jogok biztosításáért s mindezek elérésére elsősorban a választójogért küzd. Nézetem szerint ezt a hatalmas, nemzetközi, az emberiség felét a lehető legközelebből érintő kérdést illeti egy feminista egyesületben a vezérszerep. A szociális tevékenységek kifejtése (mindannyiunk emberi kötelessége!) itt secundär jelentőségű, míg a fő célt el nem értjük.

Ezek előrebocsátása után véleményem az egyesületnek úgy a jelenéről, mint a jövőjéről a következő:

Ha a most megújuló mozgalom az eddig hangoztatott és előtérbe állított céloknál marad meg, úgy, mint minden „jótekonny egyesületnek” — Szeged áldozatkész közönségét véve tekintetbe — biztos a sikere;

ha pedig a mozgalom valódi feminista célokat tűz ki zászlójára — úgy biztos a jövője, mert csupán idő kérdése, hogy e méltányos, jogosult követelések eszméje mikor megy át a köztudatba.

DOMOKOS LÁSZLÓNÉ:

A jelenkor kulturfejlődésnek kétségtelesen legkiemelkedőbb vonása az a törekvés, hogy a jogtalanok jogokhoz jussanak. A jogtalanoknak két nagy tömege van. A tőkés társadalom kifosztottjai: a munkások és a férfitársadalom kifosztottjai: a nők.

Valamely osztály elnyomott állapota és ez állapotban való öntudatlansága, erőérzethiánya, megadást, tehetetlen és kiszolgáltatott mivolta a fejlődés alacsony fokát mutatja. És ez nemcsak annak a társadalmi osztálynak, hanem az egész emberi fejlődésnek szegénye és zökkenője. Valami olyan vad állapot utmutatója a kihasználtság a két tömegcsoportja: a munkás és a nő, hogy messzebb idő nézőpontjából nézve, — kitolva a társadalmi evolúció ma már valószínűleg megállapítható lehetőségeit száz évvel — úgy kell visszatekintnünk a mára, mint napjainkban valamely primitív nép átmeneti társadalmi formájára. Senki sem tagadhatja, hogy a mai viszonyok modern rabszolgái: az asszonyok és munkások. És duplán az: a proletár nő.

Itt egy javarészt öntudatlan, nagy erő-tömeggel állunk szemben. Mert, ugy-e, az emberiség felét kitevő nőtársadalom maga óriási nyugvó energiák lezárt edénye, mely ha mai erőtudata nyomán lehetőségekhez:

A Színházi Újság nagy színész-kabaréja

Fellépnek az összes szegedi színésznők és színészek!! a Tisza-szálloda összes termeiben. Előadás után nagy tombola utánna tánc reggelig!!!